

Dosarul nr. 2ra – 2467/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: S. Dimitriu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

5 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate „Nr. 51/162” COOP, reprezentată de avocatul Timotin Lilian, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Bălan Mihail și Bălan Maria împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate „Nr. 51/162” COOP, intervenienții accesorii Kolganova Svetlana și Agenția Servicii Publice, Departamentul Cadastru, cu privire la revendicarea bunului imobil din posesiunea nelegitimă,

împotriva deciziei din 5 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul formulat de Bălan Mihail și Bălan Maria, s-a casat hotărârea din 29 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și s-a pronunțat o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 15 iunie 2016, Bălan Mihail și Bălan Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate „Nr. 51/162” COOP, cu privire la revendicarea bunului imobil din posesiunea nelegitimă.

Circumstanțele de fapt, prezentate de reclamânți în motivarea acțiunii, pot fi rezumate după cum urmează.

Bălan Mihail și Bălan Maria posedă cu titlu de proprietate privată apartamentul, nr. 6 cu suprafața de 65,5 m.p., amplasat în mun. Chișinău, bd. Cuza-Vodă, nr. 8, cu nr. cadastral XXXXX.006, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 1931 din 4 iunie 2014.

Potrivit informațiilor din Planul cadastral întocmit de către specialiștii de la O.C.T., pentru situația din 2 decembrie 1999, suprafața apartamentului, de facto, constituie 66,4 m.p. Însă, în Registrul bunurilor imobile, a fost înregistrată suprafața de 65,5 m.p.

La 9 noiembrie 2015, „Infoproximcad” S.R.L. a efectuat măsurile imobilului respectiv și au obținut rezultatul de 61,1 m.p.

Conform versiunii reclamanților, fosta proprietară a apartamentului le-a comunicat că o parte din suprafața acestuia, mai exact o parte din coridorul comun, care se identifică prin odaia nr. 35 cu mărimea de 5,9 m. p., a fost ocupată fără niciun temei legal de către A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP. În special, s-a specificat că administratorul asociației Lae Vladimir și-a amenajat un depozit pentru bunurile lui.

Reclamanții au pretins că dreptul lor de proprietate a fost afectat de ocuparea și posesiunea ilegală a odăii menționate supra. De altfel, cerințele reclamanților verbale adresate conducătorului A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP Lae Vladimir nu au avut niciun efect pozitiv. Dimpotrivă, administratorul a scris o plângere la Inspekția de Stat în Construcții, care a aplicat o serie de prescripții păgubitoare, precum și sancțiuni contravențională sub formă de amendă.

Sub aspect probator, reclamanții au sugerat că aceste ilegalități se confirmă prin declarațiile lor, în cumul cu contractul de vânzare-cumpărare nr. 1931 din 4 iunie 2014 și notificarea expediată pârâtului din 5 aprilie 2014. Solicitarea lor a fost recepționată de asociație la 7 aprilie 2016, însă a rămas fără răspuns.

În argumentarea esenței încălcării, reclamanții au invocat articolul 374 alin. (1) din Codul civil.

Bălan Mihail și Bălan Maria a solicitat revendicarea din posesia ilegală a A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP a odăii nr. 35, cu suprafața de 5,9 m.p.; evacuarea tuturor bunurilor aflate în acest imobil și compensarea cheltuielilor judiciare în sumă de 2 191 lei (f. d. 5, 102).

În cadrul judecării cauzei, pârâtul A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP, reprezentant de administratorul Lae Vladimir, a depus referință în întâmpinarea cererii de chemare în judecată, prin care a cerut respingerea acțiunii ca neîntemeiată și încasarea cheltuielilor judiciare în cuantum de 2 000 lei (f. d. 35 – 36, 50).

La 9 februarie 2017, prin încheiere protocolară, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a introdus în proces Întreprinderea de Stat „Cadastru” (Oficiul Teritorial Cadastral Chișinău) și proprietara apartamentului nr. 5, amplasat în mun. Chișinău, bd. Cuza-Vodă, nr. 8, Kolganova Svetlana, în calitate de intervenienți accesorii (f. d. 126 pe verso).

Intervenienta accesoriu Kolganova Svetlana, prin referința formulată, a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată și examinarea pricinii în absența ei (f. d. 119 – 120). Iar, reprezentantul Î.S. „Cadastru” Leah Vladimir a susținut că întreprinderea nu are niciun interes juridic față de dosarul dat (f. d. 128 pe verso).

Prin hotărârea din 29 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediu Centru, acțiunea formulată de Bălan Mihail și Bălan Maria a fost respinsă ca neîntemeiată. La fel, instanța a statuat încasarea, în mod solidar, de la reclamanți în contul pârâtului cheltuielile de judecată în sumă de 2 312,78 lei (f. d. 134,140 – 145).

Pentru a hotărî astfel, instanța de judecată a constatat situația de fapt oferită de reclamanți. Cu toate acestea, s-a remarcat că, la situația din 6 martie 1996, în extrasul Direcției de arhivă Chișinău se reflectă că odaia nr. 35 (coridor) dată în folosință comună are o mărime de 8,7 m.p., fiind împărțită în două, și anume, câte 4,4 m.p. pentru apartamentul nr. 5 și 6. De altfel, în schemă este arătat că ambele apartamente au intrări/ieșiri în acest coridor (f. d. 37). Ulterior, potrivit planului geometric din 9 noiembrie 2015 al apartamentului nr. 6, nu apare coridorul nr. 35, iar ieșirea la acesta

din apartament dispere, care a fost blocată de fostul proprietar. Suprafața apartamentului nr. 6 a fost stabilită de 61,1 m. p. (f. d. 11).

La fel, prin explicația din 24 iunie 2017 a Î.S. „Cadastru”, se relevă că, la situația anului 1996, odaia nr. 35, cu mărimea de 5,9 m.p. nu exista, fiind formată în urma replanificărilor neautorizate din coridorul nr. 24, cu suprafața de 8,7 m.p., în anul 1999. Așadar, coridorul a fost anexat la apartamentul nr. 6 (f. d. 94).

În drept, hotărârea judecătorească a fost întemeiată pe articolul 8 alin. (1) din Legea nr. 1324 din 10 martie 1993 privatizării fondului de locuințe, articolele 5, 6 alin. (3) și 7 alin. (1) din Legea nr. 913 din 30 martie 2000 condominiului în fondul locativ. La fel, speța a fost guvernată de articolele 355 alin. (1) și 358 alin. (1) din Codul civil.

Din perspectiva acestor circumstanțe de fapt și de drept, instanța de judecată a considerat că, la momentul privatizării, odaia de uz comun a fost inclusă la apartamentul nr. 6 fără existența unui act și fără a fi invocată o justificare. În mod corespunzător, suprafața teoretică ar fi de 4,4 m.p., însă reclamantii pretind revendicarea unui imobil cu suprafața de 5,9 m.p., ceea ce demonstrează netemeinicia capătului de cerere îndreptat împotriva pârâtului.

Într-un final, instanța de judecată a relevat că este inadmisibilă apropierea spațiului de uz comun, din moment ce mai mulți proprietari posedă coridorul cu nr. 35 (f. d. 144).

Împotriva acestui act judecătoresc, Bălan Mihail și Bălan Maria a declarat apel în termenul legal (f. d. 161, 170). În apărare, administratorul A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP Lae Vladimir a solicitat respingerea cererii de apel (f. d. 166).

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 5 iunie 2018, a admis apelul formulat de Bălan Mihail și Bălan Maria, a casat hotărârea din 29 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central și a pronunțat o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii (f. d. 167 – 175).

Astfel, instanța de apel a revendicat din posesia ilegală a A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP a odăii nr. 35, cu suprafața de 5,9 m.p., din imobilul situat în bd. Cuza – Vodă, nr. 8, mun. Chișinău și a obligat intimatul să restituie bunul imobil în folosul proprietarilor Bălan Mihail și Bălan Maria. La fel, s-a decis compensarea de către intimat în beneficiul apelanților a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2 000 lei și cheltuielile judiciare, sub forma taxelor poștale, în cuantum de 191,05 lei. Mai mult, A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP a fost obligat să achite în bugetul de stat taxa de stat în sumă de 162, 5 lei.

Referitor la procesul de luare a acestei soluții, instanța de apel a constatat situația de fapt prezentată de reclamantii în cererea de chemare în judecată și stabilită de prima instanță.

În drept, decizia instanței de apel s-a axat pe articolul 315 alin. (1), articolul 355 alin. (1) și articolul 374 alin. (1) din Codul civil.

Reieșind din raționamentele evocate, Colegiul de control judiciar a observat că prima instanța a constatat că, încorporarea coridorului nr. 35, denumit în cerere – odaie, s-a desfășurat în mod neautorizat, în lipsa unui act ce ar confirma această trecere conform legii.

Colegiul civil a considerat că soluția respectivă contravine probelor administrate în cadrul judecării pricinii. Or, conform răspunsului eliberat de Î.S. „Cadastru” nr. 01-05/13503/2017 din 24 iunie 2017, s-a confirmat că, în cadrul procesului de privatizare a fondului de locuințe, dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. 6, cu suprafața de 65,5 m.p., situat în mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă, nr. 8, din proprietatea statului a trecut câte 1/2 cotă-parte în proprietatea dnei Elena Șișchina și dnei Natalia Stognii, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire nr. 3-599 din 30 iulie 1996. Așadar, în această suprafață totală al apartamentului nr. 6 a fost inclusă: 4,4 m.p. din coridorul comun nr. 24 cu suprafața de 8,7 m.p., respectiv 4,3 m.p. din acest coridor a fost inclusă în suprafața totală a încăperii nelocative cu nr./c 0100.110.263.02.005.

În aceeași ordine de idei, Î.S. „Cadastru” a specificat că, potrivit situației anului 1996, coridorul nr. 35 cu suprafața de 5,9 m.p., nu exista, fiind format în urma replanificării neautorizate din coridorul nr. 24 cu suprafața de 8,7 m.p. în anul 1999.

Respectiv, conform situației a aceluiași an, coridorul nr. 35- 5,9 m.p. a fost anexat la apartamentul nr. 6 din care 4,4 m.p. aparțineau coproprietarilor Elena Șișchina și Natalia Stognii în urma privatizării imobilului. Mai mult, coridorul comun nr. 24 cu suprafața de 8,7 m.p. a fost privatizat de către proprietarii apartamentului nr. 6 și a încăperii nelocative. În plus, A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP a fost fondat în anul 1998, iar, la 12 ianuarie 1999, a primit în gestiune economică scara II din căminul din litigiu, ulterior privatizării coridorului comun nr. 24.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP nu deține vreun drept de administrare sau dispoziție asupra acestui spațiu. În acest sens, s-a precizat că prima instanța a examinat răspunsul eliberat de Î.S. „Cadastru” nr. 01-05/13503/2017 din 24 iunie 2017 în dezacord cu regulile procedurale prevăzute în articolul 130 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

La 25 octombrie 2018, A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP, reprezentată de avocatul Timotin Lilian, a declarat recurs împotriva deciziei din 5 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii din 29 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, asociația recurentă a afirmat că instanța de apel, la adoptarea soluției, nu a apreciat juridic răspunsul nr. 11-05/8270/2018 din 14 aprilie 2018 a Agenției Servicii Publice. Potrivit acestui înscris, porțiunea din coridorul nr. 35 a fost acaparată neautorizat și samovolnic.

În aceeași ordine de idei, recurentul a notat că motivarea hotărârii nu corespunde cu dispozitivul acesteia, întrucât instanța de judecată nu s-a pronunțat asupra pretenției referitoare la evacuarea unor bunuri din imobil, dar a admis un capăt inexistent, și anume, restituirea bunul imobil în folosul proprietarilor. Mai mult, asociația a remarcat că foștii proprietari au refuzat expres la coridorul nr. 24 prin astuparea accesului în el cu o ușă. Prin urmare, faptul creării unor impedimente în folosirea bunului nu a fost demonstrat în cadrul judecării cauzei. La fel, acesta a punctat că instanța de apel nu a stabilit care parte din coridorul nr. 24 aparține unui proprietar și care parte aparține altuia, fiind încălcat articolul 1364 din Codul civil.

La 5 noiembrie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs către Bălan Mihail și

Bălan Maria, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f. d. 208).

La 27 noiembrie 2018, intimatul a depus o referință în întâmpinarea recursului, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil și încasarea cheltuielilor judiciare (f. d. 210 – 212).

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea *Lebedinski vs Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32, *Sultan vs Republica Moldova*, 5 iunie 2018, parag. 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului sus - citat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer vs Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić vs Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28; *Zubac vs Croația (Marea Cameră)*, 5 aprilie 2018, parag. 82).

La început, judecătorul raportor a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în corespundere cu articolul 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Așadar, în conformitate cu articolul 433 lit. a¹), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cererii se referă la decizia din 5 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Mandatul seria MA nr. 0926896 din 8 octombrie 2018 dovedește faptul că avocatul Timotin Lilian a fost împuternicit în mod legal să atace hotărârea judecătorească și să reprezinte interesele A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP, care este

subiectul abilitat cu dreptul de a declara prezentul recurs (f. d. 191) în acord cu dispozițiile articolului 430 din Codul de procedură civilă. În același timp, materialele cauzei confirmă că cererea nu a fost examinată anterior.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul respectiv este de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, suplimentar la metodele tradiționale de expediere a unui act judecătoresc, articolul 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă a prevăzut că informarea eficientă a hotărârii judecătorești poate avea loc prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui. Totuși legislatorul nu a oferit exemple concrete, dar a lăsat acest fapt la discreția instanțelor de judecată. În acest context, conform regulii *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus* (unde legea nu distinge, nici interpretul nu trebuie să distingă), caracterul general al formulării unui text legal conduce la caracterul general al aplicării lui, fără să fie necesare distincții pe care textul respectiv nu le conține și nu le urmărește (a se vedea decizia nr. 34 din 19 aprilie 2018 a Curții Constituționale, parag. 24). Mai mult, o normă trebuie interpretată în sensul în care permite aplicarea ei, și nu în sensul în care se exclude folosirea ei (a se vedea hotărârea nr. 2 din 20 ianuarie 2015 a Curții Constituționale, parag. 118 sau hotărârea nr. 34 din 13 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 99).

Prin urmare, regulile inerente unui atare exercițiu, în lipsa unor exemplificări legale exprese, urmează a fi deduse tot din textul Codului de procedură civilă, raportat la principiul „efectului util minim”. De altfel, dreptul la recurs trebuie să se exercite din momentul în care părțile interesate pot cunoaște efectiv hotărârile judecătorești care le impun o obligație sau care ar putea aduce atingere drepturilor sau intereselor lor legitime (a se vedea *Miragall Escolano și alții vs Spania*, 25 ianuarie 2000, parag. 37; *Diaz Ochoa vs Spania*, 22 iunie 2006, parag. 48; *S.C. Raisa M. Shipping S.R.L. vs România*, 8 ianuarie 2013, parag. 29 – 30).

De asemenea, articolul 6 parag. 1 din CEDO nu poate fi interpretat ca prescriind o formă specifică de notificare a documentelor judecătorești (a se vedea *Avotiņš vs Letonia (Marea Cameră)*, 23 mai 2016, parag. 119).

În lumina celor relatate, sintagma folosită de legislator în articolul 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, coroborată cu obligația instanței de apel din articolul 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă, poate fi considerată publicarea deciziei pe pagina web a instanței judecătorești.

Cu toate acestea, pentru a evita un formalism excesiv, completul de judecată a pus în balanță comportamentul părții interesate cu obligația procedurală a instanțelor de judecată de a stabili un sistem efectiv de a aduce la cunoștința participanților la proces a hotărârilor adoptate.

Prin urmare, instanțele de judecată trebuie să țină cont de următoarele criterii relevante: personalitatea celui ce contestă și dacă persoana interesată a fost reprezentată de un avocat pe parcursul procedurilor judiciare, diligența manifestată de aceștia pentru a primi actul judecătoresc, modalitatea de expediere a actului judecătoresc de către autoritatea competentă, intervalul de timp scurs de la

comunicarea deciziei definitive până la depunerea recursului, precum și motivele care justifică înlăturarea garanțiilor principiului securității juridice. Cu titlu subsidiar, este de așteptat ca un avocat să cunoască prevederile legale.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, fără îndoială, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea Tricard, ibidem, parag. 29, Nicolae Popa vs România, 9 decembrie 2014, parag. 16, Tence vs Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea Ponomaryov vs Ucraina, 3 aprilie 2008, parag. 41, Ustimenko vs Ucraina, 20 octombrie 2015, parag. 47).

Instanța de recurs observă că, la 5 iunie 2018, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei contestate în prezența administratorului A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP Lae Vladimir (f. d. 166). Acest act judecătoresc a devenit și executoriu în acord cu articolul 394 din Codul de procedură civilă. Iar, la 12 iulie 2018, hotărârea judecătorească integrală a fost expediată participanților, însă, la materialele cauzei, nu exista dovada recepționării acesteia (f. d. 176).

La 30 iulie 2018, decizia din 5 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”.

Prin urmare, la 26 septembrie 2018, Judecătoria Chișinău, sediul Central a expediat executorului judecătoresc Nicolaescu Nicolae titlul executoriu nr. 2 – 2127/16, prin care s-a dispus încasarea de la A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 162,50 lei (f. d. 180).

La 8 octombrie 2018, președintele A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP Lae Vladimir a semnat mandatul seria MA nr. 0926896 cu avocatul Timotin Lilian (f. d. 191). La aceeași dată, prin intermediul poștei electronice a Curții de Apel Chișinău, avocatul a depus o cerere de a lua cunoștință cu materialele cauzei (f. d. 181 – 182).

La 10 octombrie 2018, solicitarea avocatului a fost executată pe deplin, ceea ce rezultă din declarația semnată personal de reprezentantul A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP (f. d. 183).

La 23 octombrie 2018, prin intermediul serviciului poștal, A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP a declarat recurs împotriva actului judecătoresc sus - citat, iar cererea a fost semnată de avocatul Timotin Lilian (f. d. 203).

Revenind la verificarea respectării articolului 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs notează că, potrivit reprezentantului societății recurente, acesta a fost în stare să depună o cerere de recurs la 23 octombrie 2018, deoarece el a luat cunoștință cu decizia la 10 octombrie 2018. Mai mult, s-a relevat că, la materialele cauzei, lipsește dovada recepționării acestei hotărâri (f. d. 203).

Pentru început, instanța de judecată va ține cont de faptul că decizia din 5 iunie 2018 se bucură de autoritatea lucrului judecat (a se vedea hotărârea nr. 32 din 17 noiembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 57, 64). În plus, potrivit procesului – verbal al ședinței judiciare din 5 iunie 2018, A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP a fost reprezentat de președintele ei Lae Vladimir și a cunoscut, în mod concret, soluția instanței de apel (f. d. 166).

Astfel, în hotărârea *Gurzhy vs Ucraina* (1 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană a considerat că a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost comunicate cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale. De asemenea, CtEDO a remarcat că reclamantul, care nu a primit informații despre progresele înregistrate în cazul ei de aproximativ un an și jumătate, ar fi putut aștepta în mod rezonabil să contacteze instanța pentru a verifica statutul acestuia.

La fel, în cauza *Bakowska vs Polonia* (12 ianuarie 2010, parag. 52 - 55), s-a statuat că reclamantul și-a prezentat o cerere de asistență juridică, pentru a formula un recurs, aproape peste trei săptămâni după ce i-a fost comunicată decizia. Așadar, nu s-a demonstrat că această întârziere fusese justificată de circumstanțe speciale pentru care acesta nu putea fi tras la răspundere, prin respingerea tardivă a cererii, sau că nu ar fi putut cunoaște termenul în care trebuia să facă obiectul unei căi de atac prezentat instanței. Pe cale de consecință, având în vedere întârzierea cu care reclamantul și-a exercitat dreptul procedural, Curtea a considerat că el nu a dat dovadă de diligența pe care ar trebui să o aștepte în mod obișnuit o parte în procedurile civile (a se vedea suplimentar *Preto și alții vs Italia*, 8 decembrie 1983, parag. 33).

Completul de judecată opinează că este adevărat că asociația recurentă nu a fost reprezentată de un avocat în cadrul procedurii de apel, ceea ce i-a îngreunat să se orienteze în normele de procedură. Cu toate acestea, în dosarul cauzei nu există nimic care să sugereze că decizia recurentului de a solicita sau de a nu solicita asistență unui avocat a fost o problemă care implică responsabilitatea autorității judecătorești. Prin urmare, președintele A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP s-a adresat la un avocat, pentru a contesta decizia judecătorească, abia la 8 octombrie 2018 (f. d. 191).

Cu toate acestea, anterior, la 30 iulie 2018, decizia din 5 iunie 2018 a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată”. Cauza dată poate fi găsită pe www.cac.instante.justice.md, în rubrica hotărâri, după numărul dosarului 02-2a-900-11012018 sau denumirea dosarului „Bălan” sau „APLP” (pagina web accesată la 4 decembrie 2018, ora 10:16).

În ceea ce privește plasarea hotărârilor judecătorești pe pagina web sus menționată, instanța de recurs precizează că această modalitate este prevăzută expres în punctele 7 – 8 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea nr. 658/30 din 10 octombrie 2017 a Consiliului Superior al Magistraturii. Potrivit acestor puncte, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Regulamentul respectiv a intrat în vigoare la 24 noiembrie 2017 și a fost mediatizat pe larg datorită reintroducerii posibilității justițiabililor de a căuta hotărârea judecătorească după numele părților pe dosar.

În plus, conform punctului 17 din același Regulament, hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real. Totuși instanța de recurs evidențiază că orice risc de eșec tehnic în transmiterea documentelor prin această metodă, care este demonstrată, ar trebui să fie suportat de autoritatea care a efectuat acțiuni de acest gen.

Cu titlu subsidiar, instanța de recurs notează că, potrivit unei jurisprudențe constante, instanțele de judecată publică, în mod sistematic, actele lor de dispoziție pentru o bună - administrare a justiției. De altfel, o atare posibilitate de a aduce la cunoștință hotărârile judecătorești a fost completată prin Legea nr.17 din 5 aprilie 2018, care este aplicată din 1 iunie 2018. Or, după modificări, articolul 389 alin. (4) din Codul de procedură civilă prevede că decizia integrală se întocmește în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului deciziei și se publică pe pagina web a instanței judecătorești.

Sub acest aspect, completul de judecată constată că nu există dubii cu privire la veridicitatea informației prezentate mai sus, și anume, că, la 30 iulie 2018, hotărârea a fost plasată decizia Curții de Apel Chișinău pe pagina web sus – citată.

La același capitol, completul de judecată remarcă că recurentul și avocatul lui nu au susținut că nu au fost conștienți de cerința de 2 luni pentru depunerea unei cereri de recurs. De fapt, deși reprezentantul nu a fost obligat să depună vreo cerere de obținere a copiei hotărârii judecătorești mai devreme de 30 zile de la data pronunțării acesteia, totuși trebuia să-și asume responsabilitatea pentru consecințele deciziei lui de a se informa despre soarta dosarului abia în octombrie 2018. În plus, la 26 septembrie 2018, hotărârea a fost transmisă la executare silită, ceea ce poate confirmă întreprinderea acestei acțiuni anume în perioada sus – menționată (f. d. 180).

Din această perspectivă, instanța de judecată califică alegația reprezentantului recurentului ca fiind declarativă, fără suport probant. Astfel, faptul că nu există o dovadă a recepționării actului judecătorec, fără alte argumente, constituie o încercare a acestuia de a motiva omiterea termenului de prescripție și de masca inacțiunea lui.

Prin urmare, recurentul nu a furnizat nicio explicație plauzibilă în fața instanței de recurs despre motivul pentru care a așteptat până la 8 octombrie 2018 să contracteze un avocat, după caz, la 10 octombrie 2018, să depună o cerere de eliberare a deciziei din 27 martie 2018 (a se vedea Seal vs Regatul Unit 7 decembrie 2010, parag. 82, și Wyssenbach vs Elveția, 22 octombrie 2013, parag. 39 - 40). Totodată, acesta nu a solicitat repunerea în termen.

Având în vedere cele menționate supra, instanța de judecată constată că termenul de declarare a recursului a început să curgă din 30 iulie 2018 și a expirat la 30 septembrie 2018.

Contrar celor stabilite, instanța învederează că recursul a fost înregistrat în grefa Curții Supreme de Justiție la 23 octombrie 2018 (f. d. 206).

Exigențele cuprinse în alin. (2) al art. 434 din Codul de procedură civilă prevăd că omiterea intervalului sus - menționat chiar și cu o singură zi nu poate constitui o excepție de la regula generală, specificând clar că este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs este convinsă că intervalul de timp de 2 luni este unul rezonabil și suficient pentru a efectua acțiuni de a afla conținutul deciziei contestate și de a-și apăra propriile interese, după caz, de a se consulta cu un avocat.

Referitor la atitudinea instanței de apel, Colegiul judiciar notează că autoritatea judecătorească a respectat legislația procedurală prin trimiterea notificărilor la sediul A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP și prin publicarea hotărârii pe pagina web.

Suplimentar la cele expuse, având în vedere dovezile din dosar, instanța de recurs subliniază că instanța de apel a publicat în mod eficient decizia din 5 iunie 2018, iar lipsa unor acțiuni concrete de a afla soarta dosarului în perioada iunie - octombrie 2018, demonstrează că recurentul nu a depus suficientă diligență într-un timp rezonabil pentru a afla motivele admiterii apelului declarat de Bălan Mihail și Bălan Maria (a se vedea cauză similară Karakutsya vs Ucraina, 16 februarie 2017, parag. 60 – 61). De altfel, președintele A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP Lae Vladimir a participat activ în fața instanței de apel. Instanța de judecată este de părere că nerespectarea termenului de avansare a unui recurs a fost cauzat în întregime de comportamentul recurentului, fiind încălcate obligațiile procedurale din articolul 56 alin. (3) și articolul 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, completul de judecată reiterează că situații similare au fost deja examinate în hotărârile Popov vs Moldova (nr. 2), (6 decembrie 2005, parag. 53), Melnic vs Moldova (14 noiembrie 2006, parag 40 și 41) sau Dacia S.R.L. vs Moldova (18 martie 2008, parag. 77), în care s-a constatat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Luând în considerare cele evocate, instanța de judecată constată că A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP, reprezentată de avocatul Timotin Lilian, a depus cererea de recurs la 23 octombrie 2018, în afara termenului de 2 luni prevăzut în articolul 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În atare situație și în conformitate cu articolul 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la articolul 434.

Astfel, din considerentele menționate, completul de judecată observă că esența dreptului de acces al recurentului nu a fost afectată și că restricția în cauză se întemeiază pe articolul 434 din Codul de procedură civilă, urmărește un scop legitim și este proporțională. Din această perspectivă, se decide în mod unanim că recursul declarat de A.P.L.P. „Nr. 51/162” COOP, reprezentată de avocatul Timotin Lilian, este depus peste termen și nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu articolul 270, articolul 433 lit. b) și articolul 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate „Nr. 51/162” COOP, reprezentată de avocatul Timotin Lilian.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Victor Burduh